

תורה ושרח

בראשית

וישב

הדר וימלך תחתיו שמלה
 לו ממשרקה: וימת שמלה וימלך
 תחתיו שאול מרחבות הנהר:
 לח וימת שאול וימלך תחתיו בעל
 לו חנן בן-עכבור: וימת בעל חנן
 בן-עכבור וימלך תחתיו הדר
 ושם עירו פעו ושם אשתו
 מהיטבאל בת-מטרד בת
 ספטיור מי זרב: ואלה שמות אלופי
 עשו למשפחתם למקמתם
 בשמתם אלוף תמנע אלוף
 סא עלוה אלוף יתת: אלוף
 אהליבמה אלוף אלה אלוף
 סב פינן: אלוף קנז אלוף תימן
 סג אלוף מבצר: אלוף מגדואל
 אלוף עירם אלה | אלופי אדום
 למשבתם בארץ אחוזתם הוא
 עשו אבי אדום:

וישב לז"א וישב יעקב בארץ מגורי אביו ס
 ב בארץ כנען: אלה | תלדות
 יעקב יוסף בן-שבע-עשרה
 שנה היה רעה את-אחיו בצאן
 והוא נער את-בני בלהה ואת-
 בני זלפה נשי אביו ויבא יוסף
 את-דבתם רעה אל-אביהם:
 ג וישראל אהב את-יוסף מכל-
 בניו כי-בן-זקנים הוא לו
 ד ועשה לו כתנת פסים: ויראו
 אחיו כי-אתו אהב אביהם

מכל-אחיו וישנאו אתו ולא
 ה יכלו דברו לשלם: ויחלם יוסף
 חלום ויגד לאחיו ויוספו עוד
 ו שנא אתו: ויאמר אליהם
 שמעו-נא החלום הזה אשר
 ז חלמתי: והנה אנחנו מאלמים
 אלמים בתוך השדה והנה
 קמה אלמתי וגם-נצבה והנה
 תסבינה אלמתיכם ותשתחוין
 ח* לאלמתי: ויאמרו לו אחיו
 המלך תמלך עלינו אם-משול
 תמשל בנו ויוספו עוד שנא
 אתו על-חלמתי ועל-דבריו:
 ט ויחלם עוד חלום אחר ויספר
 אתו לאחיו ויאמר הנה חלמתי
 חלום עוד והנה השמש והירח
 ואחד עשר כוכבים משתחוים
 י לוי: ויספר אל-אביו ואל-אחיו
 ויגער-בו אביו ויאמר לו מה
 החלום הזה אשר חלמתי
 הבוא נבוא אני ואמך ואחיק
 יא להשתחות לך ארצה: ויקנאו-
 בו אחיו ואביו שמר את-
 יב הדבר: וילכו אחיו לרעות את-
 יג צאן אביהם בשכם: ויאמר
 וישראל אל-יוסף הלוא אחיק
 רעים בשכם לכה ואשלחך
 יד אליהם ויאמר לו הנני: ויאמר
 לו לך-נא ראה את-שלוש
 אחיק ואת-שלוש הצאן

והשבני דבר וישלחהו מעמק
 טו חברון ויבא שכמה: וימצאהו
 איש והנה תעה בשדה
 וישאלהו האיש לאמר מה-
 טו תבקש: ויאמר את-אחי אנכי
 מבקש הגידה-נא לי איפה
 יי הם רעים: ויאמר האיש נסעו
 מזה כי שמעתי אמרים נלכה
 דתינה וילך יוסף אחר אחיו
 יח וימצאם בדתן: ויראו אתו
 מרחק ובטרם יקרב אליהם
 יט ויתנפלו אתו להמיתו: ויאמרו
 איש אל-אחיו הנה בעל
 כ החלמות הלזה בא: ועתה |
 לכו ונהרגהו ונשלכהו באחד
 הברות ואמרנו חיה רעה
 אכלתהו ונראה מה-יהיו
 כא חלמתינו: וישמע ראובן ויצלהו
 מידם ויאמר לא נכנו נפש:
 כב ויאמר אלהם | ראובן אל-
 תשפכו-דם השליכו אתו אל-
 הבור הזה אשר במדבר ויד
 אל-תשלחו-בו למען הציל
 אתו מידם להשיבו אל-אביו:
 כג ויהי כאשר-בא יוסף אל-אחיו
 ויפשיטו את-יוסף את-כתנתו
 את-כתנת הפסים אשר עליו:
 כד ויקחהו וישלכו אתו הברה
 כה והבור רק אין בו מים: וישבו
 לאכל-לחם וישאו עיניהם

עאד והוודא אלשמס ואלקמר וידעשר כוואכב סגדין לי:
 10. ויספר - וחכא אלא אבו ואלא אכוותו וזאם פי אבו
 וקאל לו איש ליחלם הדא אלדי חלימית אנכאן גאיי ניגי
 אנא ואימך ואכוותך ליניסגוד לך על ארץ: 11. ויקנאו -
 וגרו מינו אכוותו ואבו חיפיץ אלא אלכלאם: 12. וילכו -
 ומציו אכוותו לירעו אלא גנאם אבוהון פי שכם:
 13. ויאמר - וקאל ישראל אלא יוסף הוולא אכוותך רעיין
 פי שכם תעא ואבעתך אליהון וקאל לו הוודאנני:
 14. ויאמר - וקאל לו מצי הלאן נצור אלא סלם אכוותך
 ואלא סלם אלגנאם ורידילי גוואב ובעתהו מן סהלית
 חברון ואיגא לשכם: 15. וימצאהו - ווגדהו רגול והוודא
 תאייה פיל חקליה וסאלו אלרגול קאיילא איש תפאטיש:
 16. ויאמר - וקאל אלא אכוותי אנא מפתיש כאביר הלאן
 לי ווין הימה רעיין: 17. ויאמר - וקאל אלרגול ריחלו מן
 הינא אין סמיעית קאיילין נמצי לדותן ומיצי יוסף וורא
 אכוותו ווגדהון פי דותן: 18. ויראו - ונצרו אלו מן בעיד
 ומן קבל יקרב אליהון ותחאיילו עאליה ליקיתלו:
 19. ויאמרו - וקאלו רגאל אלא אבו הוודא צאחיב
 ליחלמאת הדא איגא: 20. ועתה - והלאן תעו וניקתלו
 ונירמי פי ואחיד מן אלגביב ונקול וחסיה רדייה אכלתו
 וננצור איש יכוננו חלמאתו: 21. וישמע - וסימיע ראובן
 וכלצו מן ידיהון וקאל לם נקתלו כאלייץ: 22. ויאמר -
 וקאל אליהון ראובן לא תספכו דם רמו אלו אלא אלגיב
 הדא אלדי פיל בר ויד לא תמידו פי לאגל כלץ אלו מן
 ידיהון לירגעו אלא אבו: 23. ויהי - וכאן כאלדי איגא
 יוסף אלא אכוותו ושלחו אלא יוסף אלא כתוניתו אלא
 כתוניית לימכראמיה אלדי עליה: 24. ויקחהו - ואכדו
 ורמו אלו ליגיב ואלגיב פאריג ליס פי מא: 25. וישבו -
 וגלסו ליכלו טועאם ורפעו עיונהון ונצרו והוודא קפל

ממשרקה: 37. וימת - ומת שמלה ותצלטן עווצו שאול
 מן וסעית נהר אלפרה: 38. וימת - ומת שאול ותצלטן
 עווצו בעל חנן איבין עכבור: 39. וימת - ומת בעל חנן
 איבין עכבור ותצלטן עווצו הדר ואיסים קרייתו פעו
 ואיסים זוגתו מהיטבאל בינית מטורד בינית מרוביס דהב:
 40. ואלה - והדולי איסמי סנגיק עשו לאטווייפהון
 למכנאתם פי איסמיהון סנגק תמנע סנגק עלוה סנגק יתת:
 41. אלוף - סנגק אהליבמה סנגק אלה סנגק פינן:
 42. אלוף - סנגק קנו סנגק תימן סנגק מבצר: 43. אלוף -
 סנגק מגדיאל סנגק עירם הדולי סנגיק אדום למגליסהון
 פי ארץ מלכהון הוא עשו אבו אדום:

לז

וישב 1. וישב - וגלס יעקוב פי ארץ מסאכין אבו פי ארץ כנען:
 2. אלה - הדולי תווליד יעקוב יוסף ו' סבתעשר סניה כאן
 ראעי מע אכוותו פיל גנאם והוא מתראבי מע בנין בלהה
 ומע בנין זלפה נסוואן אבו וגאב יוסף אלא שניעיתהון
 רדייה אלו אבוהון: 3. וישראל - וישראל חאב אלא יוסף
 מן גמיע בנינו אין איבין כתייארייה הוא לו ועיניע לו
 כתונייה מכארמיה: 4. ויראו - ונצרו אכוותו אין אלו חב
 אבוהון מן גמיע אכוותו ובגצו אלו ולם יגיצרו יכלמו מעו
 ליסלאם: 5. ויחלם - וחילם יוסף חלאם וכבר לאכוותו
 ועווצו אלו ליביגצו אלו: 6. ויאמר - וקאל אליהון סמעו
 הלאן ליחלאם הדא אלדי חלימית: 7. והנה - והוודא
 נחנא מבווקין בקאת פי וצט אלחקליה והוודא קמית בקתי
 ואיצה נתעבית והוודא תחוואטוהא בקתכון וסגדו לבקתי:
 8. ויאמרו - וקאלו לו אכוותו אנכאן תצלטון תצלטון
 עלינא אנכאן חיכים תחכום פינא ועווצו עאד ליביגצו אלו
 עלא חלמאתו ועלא כלאמו: 9. ויחלם - וחילם עאד
 חלאם אכיר וחכא אלו לאכוותו וקאל הוודא חלימית חלאם

הצאן. 3. כתנת - ב: כיתונייה, וכן לחלן. על מוצא הטילה שבערכית
 היהודית הסורית מארמית ומעברית, ראה בפירוט אבישור 1989, עמ'
 140-142, ובייחוד בהערה 41. פסיפ - ב: כתרנוטנו, ואילו ג: מטרוזיה -
 טילה נרדפת. 13. חנני - הנה אני, וכן ב: ג: נעם - כן. 14. מעמק - ב:
 מרג - טילה נרדפת. 21. נכנו נפש - נכנו סופית, ובטילה נרדפת אחרת
 ב: ניקתילו בת.

37. מרחבות הנתר - מן הרחבות שעל נהר פרת, וכן ב. 39. מי חב -
 מצרף הזהב, וכן ב, בעקבות ת"א (מצרף דהבא).

לז

2. נער - גל, וכן בג: איתרבא - גל, בעקבות ת"א (רכי, מרכי. ראה
 שפרבר 1959, כרך א, עמ' 61), וכן אברהם בן הרמב"ם: נאשיא מתרביא
 - מתנדל ומתבגר (עמ' קלד). וראה רד"ק: היה מתנדל עמחם כשהיו רועים

ויראו והנה ארחת ישמעאלים
 באה מגלעד וגמליהם נשאים
 נכאת וצרי ולט הולכים
 להוריד מצרימה: ויאמר
 יהודה אל-אחיו מה-בצע
 כי נהרג את-אחינו וכסינו
 את-דמו: לכו ונמכרנו
 לישמעאלים וידנו אל-תהי-
 בו כי-אחינו בשרנו הוא
 וישמעו אחיו: ויעברו אנשים
 מדינים סחרים וימשכו ויעלו
 את-יוסף מן-הבור וימכרו
 את-יוסף לישמעאלים
 בעשרים כסף ויביאו את-יוסף
 מצרימה: וישב ראובן אל-
 הבור והנה אין-יוסף בבור
 ויקרע את-בגדיו: וישב אל-
 אחיו ויאמר הילד איננו ואני
 אנה אני-בא: ויקחו את-פתנת
 יוסף וישחטו שעיר עזים
 ויטבלו את-הפתנת בדם:
 וישלחו את-פתנת הפסים
 ויביאו אל-אביהם ויאמרו
 זאת מצאנו הכר-נא הפתנת
 בנה הוא אם-לא: ויפירה
 ויאמר פתנת בני חיה רעה
 אכלתהו טרף טרף יוסף:
 ויקרע יעקב שמלתיו וישם
 שק במתניו ויתאבל על-בנו
 ימים רבים: ויקמו כל-בניו

וכל-בנתיו לנחמו וימאן
 להתנחם ויאמר כי-ארד אל-
 בני אבל שאלה ויבך אתו
 אביו: והמדנים מכרו אתו
 אל-מצרים לפוטיפר סרים
 פרעה שר הטבחים:
 ויהי בעת ההוא וירד יהודה
 מאת אחיו ויט עד-איש
 עדלמי ושמו חירה: וירא-שם
 יהודה בת-איש כנעני ושמו
 שוע ויקחה ויבא אליה: ותהר
 ותלד בן ויקרא את-שמו ער:
 ותהר עוד ותלד בן ויקרא
 את-שמו אונן: ותסף עוד
 ותלד בן ויקרא את-שמו
 שלה והיה בכזיב בלדתה אתו:
 ויקח יהודה אשה לער בכורו
 ושמה תמר: ויהי ער בכור
 יהודה רע בעיני יהוה וימתהו
 יהוה: ויאמר יהודה לאונן בא
 אל-אשת אחיק ויבס אתה
 והקם זרע לאחיק: וידע אונן
 כי לא לו יהיה הזרע והיה אם-
 בא אל-אשת אחיו ושחת
 ארצה לבלתי נתן-זרע לאחיו:
 וידע בעיני יהוה אשר עשה
 וימת גם-אתו: ויאמר יהודה
 לתמר פלטו שבי אלמנה בית-
 אביך עד-יגדל שלה בני כי

אמר פן-ימות גם-הוא כאחיו
 ותלך תמר ותשב בית אביה:
 וירבו הימים ותמת בת-שוע
 אשת-יהודה וינחם יהודה
 ויעל על-גזזי צאנו הוא וחירה
 רעהו העדלמי תמנתה: ויגד
 לתמר לאמר הנה חמיק עליה
 תמנתה לגז צאנו: ותסר בגדי
 אלמנותה מעליה ותכס בצעיף
 ותתעלף ותשב בפתח עינים
 אשר על-דרך תמנתה כי
 ראתה כי-גדל שלה והוא לא-
 נתנה לו לאשה: ויראה יהודה
 ויחשבה לזונה כי כסתה פניה:
 ויט אליה אל-הדרך ויאמר
 הבה-נא אבוא אליך כי לא
 ידע כי כלתו הוא ותאמר מה-
 תתן לי כי תבוא אלי: ויאמר
 אנכי אשלח גדי-עזים מן-
 הצאן ותאמר אם-תתן ערבון
 עד שלחה: ויאמר מה הערבון
 אשר אתן-לך ותאמר חתמה
 ופתילה ומטה אשר בידך
 ויתן-לה ויבא אליה ותהר
 לו: ותקם ותלך ותסר
 צעיפה מעליה ותלבש בגדי
 אלמנותה: וישלח יהודה את-
 גדי העזים ביד רעהו העדלמי
 לקחת הערבון מיד האשה
 ולא מצאה: וישאל את-אנשי

6. ויקח - ואכר יהודה אמרה לער בכרו ואיסמהא תמר:
 7. ויהי - וכאן ער בכיר יהודה ראדי פי חצרות אללה
 ומוותו אללה: 8. ויאמר - וקאל יהודה לאונ דכול אלא
 זוגית אכוך וסליפהא ותבית נסל לאכוך: 9. וידע - ועריף
 אונ אין לם לו יכון נסל ויכון אנכאן איגא אלא זוגית אכו
 ויתליף טריקו על ארץ ליליס יעטי נסל לאכו: 10. וידע -
 וציעיב פי חצרות אללה אלדי צניע ומוות איצא אלו:
 11. ויאמר - וקאל יהודה לתמר כנתו גליסי ארמליה בית
 אבוכי חיתא יכבר שלה בני אין קאל לילא ימות איצא הוא
 כי אכוותו ומצייית תמר וגלסית בית אבוהא: 12. וירבו -
 וכתרו אלאיאם ומתית בינית שוע זוגית יהודה ותסלא
 יהודה וטיליע עלא גאז גנאמו הוא וחירה רפיקו אלעדולמי
 לתמנת: 13. ויגד - ותכבר לתמר קאיילא הוודא חמוויך
 טליע לתמנת ליגזי גנאמו: 14. ותסר - וזולית אתיאב
 (א) רימליתהא מן עליהא ותגטית פיל יזאר ולתאפית
 וגלסת פי מפרק טיריק אלדי עלא דריק לתמנת אין נצרת
 אין כיביר שלה והיא לם אנעטת לו לל אמרה: 15. ויראה
 - ונצרהא יהודה וחסבהא ליזנייה אין גאטית וגהא:
 16. ויט - ומל אליהא אלא אלטריק וקאל תהאיירי הלאן
 אגי אליכי אין לם עיריף אין כנתו היא וקאלית איש תעטי
 לי אין תיגי אליי: 17. ויאמר - וקאל אנא אבעת גידי
 מאעיז מן אלגנאם וקאלית אנכאן תעטי רהן חיתא בעותך:
 18. ויאמר - וקאל איש אלרהן אלדי אעטי ליכי וקאלית
 כתמך וחרמך ועצייתך אלדי פי ידך ועטא ליהא ואיגא
 אליהא וחבלית לו: 19. ותקם - וקמית ומצייית וזאולית
 יזרהא מן עליהא ולכסית אתיאב רימליתהא: 20. וישלח
 - ובעת יהודה אלא גידי מאעיז פי יד רפיקו אלעדולמי
 ליאכוד אלרהן מן יד אלמרה ולם וגדהא: 21. וישאל -
 וסאל אלא ארגל מכנהא קאיילא ווין מהיירא היא פי טיריק

אלערב גאייה מן גלעד וגמלהון מחמלין שמע וטרייק
 ובלוט מצייין ליניזלו למצר: 26. ויאמר - וקאל יהודה
 אלא אכוותו איש טמע אין נקתול אלא אכונא ונגטי אלא
 דמו: 27. לבו - תעו ונביעו לל ערב וידינא לא תכון פי
 אין אכונא לחמנא הוא וסמעו מינו אכוותו: 28. ויעברו -
 ופתו ארגל מדינים תיגאר וסחבו וטלעו אלא יוסף מן
 אלגיב ובעו אלא יוסף לל ערב פי עשרין פיצה וגאבו אלא
 יוסף למצר: 29. וישב - וריגיע ראובן אלא (אלחבס)
 אלגיב והוודא לים יוסף פיל גיב וסק אלא אתיאבו:
 30. וישב - וריגיע אלא אכוותו וקאל אלולאד ליסו ואנא
 וין אנא גאייה: 31. ויקחו - ואכדו אלא כתוניית יוסף
 ודבחו עתות מאעיז וגטסו אלא אלכתונייה פיל דם:
 32. וישלחו - ובעתו אלא אלכתונייה לימכראמיה וגאבו
 אלא אבוהון וקאלו האדי וגידנא חקיק הלאן כתוניית בנך
 היא אנכאן לם: 33. ויכירה - וחקקהא וקאל כתוניית בני
 וחטיה רדייה אכלתו כסף אנכסף יוסף: 34. ויקרע - וסק
 יעקוב אתיאבו וגעל כיש פי חקווה וחזין עלא בנו אייאם
 כתירין: 35. ויקמו - וקמו גמיע בנינו וגמיע בנאתו ליסלו
 ומארד ליתסלא וקאל אין אנזיל אלא בני חזין לל קבר
 וביכי עאליה אבו: 36. והמדנים - ואלמדנים בעו אלא
 אלמצר לפוטיפר תוואשי פרעון ראיס אלגלידין:

לח

1. ויהי - וכאן פי דאליך אלוקת ונזיל יהודה מן ענד
 אכוותו ומד חיתא רגול אלעדולמי ואסמו חירה: 2. וירא
 - ונצר תם יהודה בינית רגול כנעני ואסמו שוע ואכדהא
 ואיגא אליהא: 3. ותהר - וחבלית וולדית איבין וסמא
 אלא סמו ער: 4. ותהר - וחבלית עאר וולדית איבין
 וסמית אלא סמו אונן: 5. ותסף - ועוודית עאר וולדית
 איבין וסמית אלא סמו שלה וכאן פי כזיב פי ולדתהא אלו:

ואתגטית כיל איזר ותלפלפית. ג: ותנאטית פיל טלפאח ותלתמית -
 והתכסתה ברעלה וכיסתה את פניה (מלבד עיניה). וראה רש"י: כסתה פניה,
 שלא יכיר בה. וכן ראב"ע: טעמו, שהסתירה פניה. ורד"ק: כסתה פניה
 בצעיף כדי שלא יכירה יהודה. תרגומו וכן ב' תרגמו צעיף - יזאר/איזר,
 שהוא בנד המכסה את כל הגוף. ראה עליו בפירוט: דווי 1846, עמ' 24-46;
 לוי 1935, עמ' 319-338; מאיר 1952, עמ' 70-74; סרמורשטיין 1954, עמ'
 1-11; אבישור 1991, עמ' 27-29. ג תרגם "מלפאח", שהוא רעלה שחורה
 ארוגה שניתן לעטוף בה את הראש, והיא יורדת ומשתפלת, וניתן להעלות
 את שוליה ולכסות בה את הפנים כולל האף עד העיניים, והיא בשימוש,
 בשם זה, בסוריה ובעיראק עד ימינו גם בקרב היהודים, אך בעיקר בקרב
 הערבים. 16. הבה נא - בואי. וכן ג. ב: תהאיירי - היכוני. 21. הקדשה

26. מה בצע - ב: איש טמע טאל ניסתפיד - מה בצע טמון יהא לנו
 לתועלת, כת"א (מה טמון נתהני לנא). ג: איש פאידיה - מה תועלת.
 27. לישמעאלים - לערבים, וכן ב, ושניהם בעקבות ת"א (לערבאי).
 וישמעו - ג: וקבלו - וקיבלו. 28. כסף - ב: קירש - גרוש. ג: מותקאל
 פוצא - שקל כסף. 31. שעיר - עתות - ב: עתוד. 33. טרף טרף -
 נחטף, נגול, וכן ב, אך ג תרגם במדויק: פרס אנפרם.

לח

9. ושחת - ושיחת דרכו, וכן ג, כת"א (ומחבל אורדחה), וכן רס"ג: אפסד
 סבילה. וראה צוקר 1959, עמ' 241. ב: ויתליף נסלו - ושיחת זרעו. וראה
 ראב"ע: היה משחית זרע הקרי. 12. גזי - ג: גזאין - גזוי.
 14. ותכס בצעיף ותתעלף - והתכסתה באזור והתעטפה, ומעין זה ב:

מקמה לאמר איה הקדשה
 הוא בעינים על-הדרך ויאמרו
 לא-היתה בזה קדשה:
 כב וישב אל-יהודה ויאמר לא
 מצאתיה וגם אנשי המקום
 אמרו לא-היתה בזה קדשה:
 כג ויאמר יהודה תקח-לה פן
 נהיה לבוז הנה שלחתי הגדי
 כד הזה ואתה לא מצאתה: ויהי
 כמשלש חדשים ויגד ליהודה
 לאמר זנתה תמר כלתך וגם
 הנה הרה לזנונים ויאמר
 כה יהודה הוציאה ותשרף: הוא
 מוצאת והיא שלחה אל-
 חמיה לאמר לאיש אשר-אלה
 לו אנכי הרה ותאמר הפר-
 נא למי החתמת והפתילים
 ט והמטה האלה: ויפר יהודה
 ויאמר צדקה ממני כי-על-פן
 לא-נתתיה לשלה בני ולא-
 כז יסף עוד לדעתה: ויהי בעת
 לדתה והנה תאומים בבטנה:
 כח ויהי בלדתה ויתן-יד ותקח
 המילדת ותקשר על-ידו שני
 כט לאמר זה יצא ראשנה: ויהי
 כמשיב ידו והנה יצא אחיו
 ותאמר מה-פרצת עליך פרץ
 ל ויקרא שמו פרץ: ואחר יצא
 אחיו אשר על-ידו השני
 ויקרא שמו זרח:

חמישי
 לטא

ויוסף הורד מצרימה ס
 ויקנהו פוטיפר סרים פרעה
 שר הטבחים איש מצרי מיד
 הישמעאלים אשר הורדהו
 ב שמה: ויהי יהוה את-יוסף
 ויהי איש מצליח ויהי בבית
 ג אדניו המצרי: וירא אדניו כי
 יהוה אתו וכל אשר-הוא עשה
 ד יהוה מצליח בידו: וימצא
 יוסף חן בעיניו וישרת אתו
 ויפקדהו על-ביתו וכל-יש-לו
 ה נתן בידו: ויהי מאז הפקיד
 אתו בביתו ועל כל-אשר יש-
 לו ויברך יהוה את-בית המצרי
 בגלל יוסף ויהי ברכת יהוה
 בכל-אשר יש-לו בבית
 ו ובשדה: ויעזב כל-אשר-לו
 ביד-יוסף ולא ידע אתו
 מאומה כי אם-הלחם אשר-
 הוא אוכל ויהי יוסף יפה-
 ז תאר ויפה מראה: ויהי אחר
 הדברים האלה ותשא אשת-
 אדניו את-עיניה אל-יוסף
 ח ותאמר שכבה עמי: וימאן
 ויאמר אל-אשת אדניו הן
 אדני לא ידע אתי מה-בבית
 וכל אשר-יש-לו נתן בידי:
 ט איננו גדול בבית הזה ממני
 ולא-חשף ממני מאומה כי
 אם-אותך באשר את-אשתו

שישי

ואיך אעשה הרעה הגדלה
 י הזאת וחטאתי לאלהים: ויהי
 כדברה אל-יוסף יום | יום
 ולא-שמע אליה לשכב אצלה
 יא להיות עמה: ויהי כהיום הזה
 ויבא הביתה לעשות מלאכתו
 ואין איש מאנשי הבית שם
 יב בבית: ותתפשהו בבגדו לאמר
 שכבה עמי ויעזב בגדו בידה
 יג וינס ויצא החוצה: ויהי
 כראותה כי-עזב בגדו בידה
 יד וינס החוצה: ותקרא לאנשי
 ביתה ותאמר להם לאמר ראו
 הביא לנו איש עברי לצחק בנו
 בא אליו לשכב עמי ואקרא
 טו בקול גדול: ויהי כשמעו כי-
 הרימתי קולי ואקרא ויעזב
 בגדו אצלי וינס ויצא החוצה:
 טז ותנח בגדו אצלה עד-בוא
 ז אדניו אל-ביתו: ותדבר אליו
 כדברים האלה לאמר בא-אליו
 העבד העברי אשר-הבאת לנו
 יז לצחק בי: ויהי כהרימי קולי
 ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס
 יח החוצה: ויהי כשמע אדניו
 את-דברי אשתו אשר דברה
 אליו לאמר כדברים האלה
 כ עשה לי עבדה ויחר אפו: ויקח
 אדני יוסף אתו ויתנהו אל-
 בית הסהר מקום אשר-אסורי

בראשית ווישב לח

אלדי מווגוד לו פיל בית ופיל חקליה: 6. ויעזב - ותרך גמיע אלדי לו פי יד יוסף ולם יעריף מעו שאיי פלאכין אלטועאם אלדי הוא אכיל וכאן יוסף חסין צורה וחסין אלמנער: 7. ויהי - וכאן בעד אלכלם הדולי ורפעית זוגית אסתאדו אלא עיונהא אלא יוסף וקאלית טגיע מעי: 8. וימאן - ומראד וקאל אלא זוגית אסתאדו הוודא סידי לם יעריף מעי איש פיל בית וגמיע מווגוד לו סלם פי ידי: 9. איננו - ליסו עעים פיל בית הדא אכתר מיני ולם מנע מיני שאיי פלאכין ליכי פי אלדי אינתי זוגתו וכיף אענע אלרדאווייה אלעצימיה האדי ואכטה קידם אלרב: 10. ויהי - וכאן כיתכילימהא אלא יוסף יום ולם סימיע אליהא ליטגיע ליזקה ליכון מעהא: 11. ויהי - וכאן כל יום הדא ואיגא לל בית ליצנע צניעתו וליס רגול מן ארגל אלבית תם פיל בת: 12. ותתפשהו - ומסכתו פי תובו קאיילא טגיע מעי ותרך תובו פי ידה והרב וכרג לברא: 13. ויהי - וכאן כינצורהא אין תרך תובו פי ידה והראב לברא: 14. ותקרא - ונאדית לארגל ביתה וקאלית ליהון קאיילא נצירו גאב לינא רגול יהודי ליתמצכר פינא איגא אללי ליטגיע מעי ונאדית פי צוט עעים: 15. ויהי - וכאן כיסמועו אין רפעת צוטי ונאדית ותרך תובו ליזקי והרב וכרג לברא: 16. ותנח - וחטית תובו ליזקא חיתא מגי אסתאדו אלא ביתו: 17. ותדבר - וכלמית אליה כי כאלם הדולי קאיילא איגא אללי אלעבד אליהודי אלדי גיבית לינא ליתמצכר פי: 18. ויהי - וכאן כירפעי צוטי ונאדית ותרך תובו ליזקי והרב לברא: 19. ויהי - וכאן כיסמוע אסתאדו אלא כלם זוגתו אלדי כלמית אליה קאיילא כי כאלם הדולי ציניע לי עבדך ושתאד געבו: 20. ויקח - ואכד אסתאד יוסף אלו וגעלו אלא בית אלחבס מכאן אלדי

על אלטריק וקאלו לם כאנית הינא מהיירא ליזינא: 22. וישב - וריגיע אלא יהודה וקאל לם וגדתהא ואיצא ארגל אלמכאן קאלו לם כאנית הינא מהיירא ליזינא: 23. ויאמר - וקאל יהודה תאכוד ליהא לילא נסיר ליל בהדליה הוודא בעת אלגדי הדא ואנתא לם וגדתהא: 24. ויהי - וכאן כי מיקדר תלת שהור ותכבר ליהודה קאיילא זנית תמר כנתך ואיצא הוודה חבליה ליזינא וקאל יהודה טלעוהא ותחתריק: 25. היא טלעה והיא בעתית אלא חמוהא קאיילא לרגול אלדי הדולי לו אנא חבליה וקאלית חקיק הלאן למין אלכאתים ואלחראם ואלעצייה הדולי: 26. ויכר - וחקק יהודה וקאל תחקיק מיני אין על דאליך לם עטיתהא לטלה בני ולם עוויץ עאר ליערפהא: 27. ויהי - וכאן פי וקת ולדתהא והוודא תום פי בטנה: 28. ויהי - וכאן פי ולדתהא ומד יד ואכדית אלדאייה ורבטית עלא ידו כיט קרמיז הדא כרג אוולני: 29. ויהי - וכאן לם רגע ידו והוודא כרג אכו וקאלית איש קוית עליך קווייה וסמא סמו פרץ: 30. ואחר - ובעד כרג אכו אלדי עלא ידו כיט קרמיז וסמא סמו זרח:

לט

1. ויוסף תנזאל למצר ושתרא פוטיפר תוואשי פרעון דאייס גלידין רגול מצרי מיד אלערב אלדי נזאלו תם: 2. ויהי - וכאן אללה פי עון יוסף וכאן רגול מיאסר וכאן פי בית אסתאדו אלמצרי: 3. וירא - ונצר אסתאדו אין אללה מעו וגמיע אלדי הוא צאניע אללה מיאסיר פי ידו: 4. וימצא - ווגיד יוסף חץ פי חצרתו וכראם אלו ווכלו עלא ביתו וגמיע מווגוד לו סלם פי ידו: 5. ויהי - וכאן מן חין ווכל אלו פי ביתו ועלא גמיע אלדי מווגוד לו וברך אללה אלא בית אלמצרי פי סבב יוסף וכאן ברכית אללה פי גמיע

חזקת עליך חזק, כפירוש רש"י.

לט

1. טריס - ב: טוואשי. הישמעאלים - אלערב, כת"א (ערבאי). 9. גדול - ב: כיכיר - נרדפים. לאלהים - לפני האלהים, כת"א (קדם ה'). 14. עברי - ב: עבראני, וכן: פסוק 17, ס 15.

- המוזמנת לזנות, וכן ב, וכן בפסוק 22. 25. תרה - ג: האמליה יא חיבליה - תרה או מעוברת. והפתילים - וכן לעיל פסוק 18, ואלחראם: והשטיכה. ראה ברתלמי 1935, עמ' 154. אונקלוס תרגם: שושיפא, ורשי פירש: שמלה, והרמב"ן הקשה על פירוש זה. שושיפא הוא בנד כמות כלשהו, ראה סיקולוף 1990, עמ' 542. 29. מה פריצת עליך פרוץ - מה

הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי־שֵׁם בַּבַּיִת
 כ"א הַסֵּהֶר: וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף
 וַיֵּט אֵלָיו חֶסֶד וַיִּתֵּן חֲנוּ בְעֵינָיו
 כ"ב שֶׁר בַּיִת־הַסֵּהֶר: וַיִּתֵּן שֶׁר
 בַּיִת־הַסֵּהֶר בְּיַד־יוֹסֵף אֶת
 כָּל־הָאֲסוּרִים אֲשֶׁר בַּבַּיִת
 הַסֵּהֶר וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עֲשִׂים
 כ"ג שֵׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה: אִין | שֶׁר
 בַּיִת־הַסֵּהֶר רָאָה אֶת־כָּל־
 מַאֲוָמָה בְּיָדוֹ בְּאֲשֶׁר יְהוָה
 אֵתוֹ וְאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה
 מְצַלִּיחַ:

שביעי
 מ"א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה ס
 חֲטָאוּ מִשְׁקָה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם
 וְהָאֵפָה לְאֲדֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ
 ב מִצְרַיִם: וַיִּקְצֹף פְּרַעֲהַ עַל
 שְׁנֵי סְרִיסָיו עַל שֶׁר הַמִּשְׁקִים
 ג וְעַל שֶׁר הָאוֹפִים: וַיִּתֵּן אֹתָם
 בְּמִשְׁמַר בַּיִת שֶׁר הַטְּבָחִים אֶל־
 בַּיִת הַסֵּהֶר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף
 ד אֲסוּר שֵׁם: וַיִּפְקֹד שֶׁר הַטְּבָחִים
 אֶת־יוֹסֵף אֹתָם וַיִּשְׁרַת אֹתָם
 ה וַיְהִיו יָמִים בְּמִשְׁמַר: וַיַּחְלְמוּ
 חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ
 בְּלַיְלָה אֶחָד אִישׁ כִּפְתָרוֹן
 חֲלֹמוֹ הַמִּשְׁקָה וְהָאֵפָה אֲשֶׁר
 לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים
 ו בַּבַּיִת הַסֵּהֶר: וַיָּבֵא אֲלֵיהֶם
 יוֹסֵף בְּבִקְרָ וַיֵּרָא אֹתָם וַהֲנִים

ו זַעֲפִים: וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי
 פְּרַעֲהַ אֲשֶׁר אֵתוֹ בְּמִשְׁמַר בַּיִת
 אֲדֹנָיו לֵאמֹר מִדּוּעַ פָּנִיכֶם
 ח רַעִים הַיּוֹם: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
 חֲלוֹם חֲלַמְנוּ וּפְתַר אִין אֹתוֹ
 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא
 לְאֱלֹהִים פְּתַרְנִים סִפְרוּ־נָא
 ט לִי: וַיִּסְפֹּר שֶׁר־הַמִּשְׁקִים אֶת־
 חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בְּחֲלוֹמֵי
 י וְהִנֵּה־גִפְן לִפְנֵי: וּבִגְפֹן שְׁלֹשָׁה
 שְׂרִיגִם וְהוּא כִפְרַחַת עֲלֵתָה
 נֹצֵה הַבְּשִׁילוֹ אֲשַׁכְּלֵתִיהָ
 י"א עֲנָבִים: וְכֹס פְּרַעֲהַ בְּיָדִי וְאִקַּח
 אֶת־הָעֲנָבִים וְאֲשַׁחַט אֹתָם
 אֶל־כּוֹס פְּרַעֲהַ וְאִתֵּן אֶת־
 י"ב הַכּוֹס עַל־כֶּף פְּרַעֲהַ: וַיֹּאמֶר
 לוֹ יוֹסֵף זֶה פְּתַרְנוּ שְׁלֹשַׁת
 הַשְּׂרִיגִים שְׁלֹשַׁת יָמִים הֵם:
 י"ג בְּעוֹד | שְׁלֹשַׁת יָמִים יִשָּׂא
 פְּרַעֲהַ אֶת־רֹאשׁוֹ וְהִשְׁיִבָּה
 עַל־כַּנֹּף וְנָתַת כּוֹס־פְּרַעֲהַ בְּיָדוֹ
 כַּמִּשְׁפָּט הַרְּאִשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ
 י"ד מִשְׁקָהוּ: כִּי אִם־זָכַרְתָּנִי אֲתָךְ
 כְּאֲשֶׁר יֵיטֵב לְךָ וְעֲשִׂיתָ־נָא
 עֲמִדֵי חֶסֶד וְהִזְכַּרְתָּנִי אֶל־
 פְּרַעֲהַ וְהוֹצֵאתָנִי מִן־הַבַּיִת
 ט"ו הַזֶּה: כִּי־גָנַב גָּנַבְתִּי מֵאֶרֶץ
 הָעִבְרִים וְגַם־פָּה לֹא־עֲשִׂיתִי
 מַאֲוָמָה כִּי־שָׁמוּ אֹתִי בְּבוֹר:
 ט"ז וַיֵּרָא שֶׁר־הָאֹפִים כִּי טוֹב פְּתַר

וַיֹּאמֶר אֶל־יוֹסֵף אֶף־אֲנִי
 בְּחֲלוֹמֵי וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה סְלֵי חִרִי
 י"ח עַל־רֹאשִׁי: וּבִסֵּל הָעֲלוּן מִכָּל
 מֵאֵכֶל פְּרַעֲהַ מַעֲשֶׂה אֵפָה
 וְהָעוֹף אֵכֵל אֹתָם מִן־הַסֵּל
 י"ח מֵעַל רֹאשִׁי: וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר
 זֶה פְּתַרְנוּ שְׁלֹשַׁת הַסְּלִים
 י"ט שְׁלֹשַׁת יָמִים הֵם: בְּעוֹד |
 שְׁלֹשַׁת יָמִים יִשָּׂא פְּרַעֲהַ אֶת־
 רֹאשׁוֹ מֵעֲלִיקָה וְתִלָּה אוֹתָךְ
 עַל־עֵץ וְאֵכֵל הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרְךָ
 כ מֵעֲלִיקָה: וַיְהִי | בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי
 יוֹם הַלְּדוֹת אֶת־פְּרַעֲהַ וַיַּעַשׂ
 מִשְׁתֶּה לְכָל־עַבְדָּיו וַיִּשָּׂא
 אֶת־רֹאשׁוֹ שֶׁר הַמִּשְׁקִים וְאֶת־
 רֹאשׁ שֶׁר הָאֹפִים בְּתוֹךְ עַבְדָּיו:
 כ"א וַיֵּשֶׁב אֶת־שֶׁר הַמִּשְׁקִים עַל־
 מִשְׁקָהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל־כֶּף
 כ"ב פְּרַעֲהַ: וְאֵת שֶׁר הָאֹפִים תִּלָּה
 כ"ג כְּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף: וְלֹא־
 זָכַר שֶׁר־הַמִּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף
 וַיִּשְׁכַּחְהוּ:

מקץ
 מ"א וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנַתִּים יָמִים וּפְרַעֲהַ ס
 חָלַם וְהִנֵּה עֲמֹד עַל־הַיָּאֵר:
 ב וְהִנֵּה מִן־הַיָּאֵר עֹלֹת שֶׁבַע
 פָּרוֹת יָפוֹת מְרֹאָה וּבְרִיאֹת
 ג בָּשָׂר וְתַרְעִינָה בְּאֲחוּ: וְהִנֵּה
 שֶׁבַע פָּרוֹת אַחֲרוֹת עֹלוֹת
 אַחֲרֵיהֶן מִן־הַיָּאֵר רַעוֹת מְרֹאָה

וגעלת אלא אלכאס עלא כף פרעון: 12. ויאמר - וקל לו יוסף הדא תפסירו תלת דוורין תלאת איהאם הימה: 13. בעוד - פי עד תלת איהאם ירפע פרעון אלא ראסך וירגעך עלא מרכזך ותגעל כס פרעון פי ידו כי חיכים אלאוולאני אלדי כינית סקא: 14. כי - פלאכין דכירני מעך כאלדי יחסן לך ותצנע הלואן מעי פצל ותדכירני אלא פרעון ותכרגני מן אלבית הדא: 15. כי - אין סרק נסרקת מן ארץ אליהוד ואיצא הינה לם צניעית שאיי אין געלו אלי פיל חבס: 16. וירא - ונצר ראייס אלכיבזין אין חסין פסר וקאל אלא יוסף איצא אנא פיתלאמי והוודא תלת טבאק ביץ עלא ראסי: 17. ובסל - ופי טבק אלפוקאני מן גמיע מאכול פרעון צנעית כאבו ואלטיר אכיל ליהון מן טבק מן עלא ראסי: 18. ויען - וגווב יוסף וקאל הדא תפסירו תלת טבאק תלאת איהאם הימה: 19. בעוד - פי עאד תלאת איהאם ירפע פרעון אלא ראסך מן עליך ויעלוב אלך עלא אלכזוק ויכול אלטיר אלא לחמך מן עליך: 20. ויהי - וכאן פי יום אלתאלית יום אוולדיה פרעון וציניע צייפיה לגמיע עבידו ורפע אלא ראס ראייס אלסקין ואלא ראס ראייץ כיבזין פי וצט עבידו: 21. וישב - ורגע אלא ראייס אלסקין עלא סקיו וגעל אלכאס עלא כאף פרעון: 22. ואת - ואלא ראייס כיבזין עלב כאלדי פסר ליהון יוסף: 23. ולא - ולם דכר ראייס אלסיקין אלא יוסף וניסי:

מא

1. ויהי - וכאן מן חיד סנתין זמאן ופרעון חילים והוודא מקו ואקיף עלא בחר ניל: 2. והנה - והוודא מן בחר ניל טלעת סבע בקרת חסנת אלמנצאר וסמאן לחם ורעיו פיל כנרק: 3. והנה - והוודא סבע בקרת אכרת טלעת וראהון

חבס אלמאליך מחבוסין וכאן תם פי בית אלחבס: 21. ויהי - וכאן אללה פי עון יוסף ומאייל אליה פצל וגעל חאדו פי חצרית ראייס בית אלחבס: 22. ויתן - וגעלראייס בית אלחבס פי יד יוסף אלא גמיע אלמחבוסין אלדי פי בית אלחבס ואלא גמיע אלדי צנעין תם הוא כאן צאניע: 23. אין - ליס ראייס בית אלחבס נאציר אלא גמיע שאיי פי ידו פי אלדי אללה מעו ואלדי הוא צאניע אללה מייציר:

מ

1. ויהי - וכאן בעד אלכאלם הדולי כטיו סקא מליך מצר ואלכבאז לאסתאדהון למליך מצר: 2. ויקצף - וסכט פרעון עלא תנין תוואשיתו (עלא תנין תוואשיתו) עלא ראייס סקיין ועלא ראייס כבזין: 3. ויתן - וגעל ליהון פיל חבס בית ראייס אלגלדין אלא בית אלחבס מכאן אלדי יוסף מחבוס תם: 4. ויפקד - ווכל ראייס גלדין אלא יוסף מעהון וכדמהון וכאנו סניה פיל חבס: 5. ויחלמו - ויחלמו חלאם תנינהון רגול חלאמו פי ליליה וחדיה רגול כי תפסיר חלאמו אלסקא ואלכאבו אלדי למליך מצר אלדי מחבוסין פי בית אלחבס: 6. ויבא - ואיגא אליהון יוסף פיל ציביח ונצר ליהון והוודהון מגצבין: 7. וישאל - וסאל אלא תוואשי פרעון אלדי מעו פיל חבס בית אסתאדו אליש וגכון רדיין אליום: 8. ויאמרו - וקאלו אליה חלם חלמנא ומפסיר ליס לו וקאל אליהון יוסף הוולא לל רב תפסיר חכו הלואן לי: 9. ויספר - וחכא ראייס סקיין אלא חלמו ליוסף וקאל לו פי חלאמי והוודא דלייה קידמי: 10. ובגפן - ופיל דלייה תלאת דוורין והיא נבתית טלעית עקד סתאוו ענאקידהא עיניב: 11. וכוס - וכס פרעון פי ידי ואכרת אלא אלעיניב ועצרת ליהון אל כאס פרעון

22. ויתן - ב: וסלם - וסטר.

מ

6. זעפים - וכן ג. ב: סכרין - נרדפים. 8. לאלחים - ב: מן קדם אלרב - טלפני האלחים, כת"א (מן קדם ה'). 10. נצה - ב: זחר - פריחה. ג: ליטין אפרעית וראד זורהא - כאשר פרתו ניצני פרחית. 13. ישא פרעה את ראשך - בג: יקבאל פרעון אלא חיסאכך - יקבל פרעה את השכונך,

וכן פסוק 20. כנך - וכן ב. ג: מרתיבתאך - נרדפים. 16. חרי - לבנים, וכן ב. ג: מבכשאת - מחוררות. 17. העליון - ב: אלעאלי. 19. עץ - אלכזוק, וכן ב, והוא עץ בעל קצה חד שמוקיעים עליו חיבי מיתה. ג: כשביח - עץ.

מא

2. באחו - תעלה. בג: פיל טרעא - במרעה, וכן בפסוק 18.